

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring i lov om købstadkommunernes styrelse og II. forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

(Afgivet af udvalget den 20. maj 1965).

Udvalget har holdt 8 møder, herunder 2 samråd med indenrigsministeren, og har modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra Købstadforeningen og „Bymæssige Kommuner“.

Indenrigsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget.

Udvalget har drøftet pensionsordningen for sognerådsformænd. Det bør efterudvalgets opfattelse tilstræbes, at sognerådsformænd og borgmestre ligestilles i pensionsmæssig henseende, og udvalget anser det for ønskeligt, at dette spørgsmål løses i forbindelse med gennemførelsen af den nye kommunalreform.

På foranledning af „Bymæssige Kommuner“'s henvendelse har udvalget endvidere overvejet spørgsmålet om indførelse af „Gentofte-status“ for en række kommuner, ligesom man har drøftet indførelse af en bestemmelse om anvendelse af forholdstalsvalgmanen ved valg af formand og næstformænd i byråd og sogneråd. Udvalget mener dog ikke, at der bør ske en isoleret løsning af disse to spørgsmål, men går ud fra, at de tages op til overvejelse i kommunallovskommissionen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslagene til *vedtagelse* med de foreslåede ændringer.

Ændringsforslag til

I. forslag til lov om ændring i lov om købstadkommunernes styrelse.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Foran den foreslåede ændring af § 8 indføjes som nr. 1.

„1. § 4, stk. 1, 3. punktum, affattes således:

„Opnås absolut stemmeflerhed ved den nye afstemning, eller afgives der ved denne kun stemmer på én kandidat, er den pågældende valgt.“

2) Det foreslåede nye § 8, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Hvor forholdene taler derfor, kan byrådet med indenrigsministerens godkendelse vedtage at yde et vederlag til den stedfortrædende borgmester for varetagelse af borgmesterhvervet i et længere tidsrum på grund af borgmesterens sygdom eller fravær af anden årsag. Dette vederlags størrelse fastsættes under hensyn til navnlig arbejdsbyrdens omfang og fraværets varighed.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ifølge § 4, stk. 1, 2. punktum, udfordres til gyldigt valg af borgmester „absolut stemmeflerhed“ af rådets tilstedeværende medlemmer.

Ved den foreslåede ændring erstattes ordene „absolut flertal“ i § 4, stk. 1, 3. punktum, af „absolut stemmeflerhed“, hvorved der opnås overensstemmelse med den i 2. punktum anvendte sprogbrug.

Til nr. 2.

Da der har vist sig at være betænkelighed ved forslaget om, at der åbnes adgang for byrådet til at tillægge første næstformand et fast årligt vederlag, foreslås lovforslaget ændret således, at der alene tilvejebringes hjemmel for, at byrådet, når forholdene taler derfor, kan tillægge næstformanden et særligt vederlag for varetagelse af borgmesterhvervet i et længere tidsrum på grund af borgmesterens fravær.

Da det dernæst må anses for ønskeligt, at det i bestemmelsen præciseres lidt nærmere, under hvilke omstændigheder byrådet med indenrigsministeriets godkendelse skal kunne vedtage at yde den stedfortrædende borgmester et sådant vederlag, foreslås sygdom udtrykkeligt nævnt som den i praksis vel hyppigst forekommende årsag til borgmesterens fravær. Også fravær af anden årsag skal dog vedblivende kunne begrunde ydelse af særligt vederlag.

I bemærkningerne til det fremsatte forslag er det udtrykkeligt nævnt, at vederlagets størrelse vil være afhængig af navnlig arbejdsbyrdens omfang og fraværets varighed. Det foreslås, at disse kriterier optages i selve lovens tekst.

Ændringsforslag

til

II. forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

Af indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) Foran nummer 1 indføres som nyt nummer:

„0. § 4, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Sognerådet vælger blandt sine medlemmer en formand. Valget foregår efter afholdelsen af almindeligt valg til sognerådet i det nyvalgte sogneråds første møde og har gyldighed for sognerådets funktionsperiode.“

2) Foran nr. 1 indføres som nyt nummer:

„0. § 4, stk. 2, 3. punktum, affattes således:

„Opnås sådant flertal ikke, foretages ny afstemning; opnås absolut stemmeflerhed ved den nye afstemning, eller afgives der kun stemmer på én kandidat, er den pågældende valgt.“

3) Efter nr. 1 indføres som nyt nummer:

„0. I § 14, stk. 2, 4. punktum, ændres „15. februar“ til: „1. marts“.

4) Det under nr. 2 foreslåede nye § 15, stk. 6, affattes således:

„Stk. 6. Hvor forholdene taler derfor, kan sognerådet med amtsrådets godkendelse vedtage at yde et vederlag til den stedfortrædende formand for varetagelse af de formanden påhvilende opgaver i et længere tidsrum på grund af formandens sygdom eller fravær af anden årsag. Dette vederlags størrelse fastsættes under hensyn til navnlig arbejdsbyrdens omfang og fraværets varighed.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ifølge § 4, stk. 1, i lov om landkommunernes styrelse vælger sognerådet formand og næstformand for et år ad gangen. Valget foregår i sognerådets sidste møde inden den 1. april med virkning for det kommende regnskabsår, men i de år, hvor der er foretaget nyvalg til sognerådet, finder valget sted i det nyvalgte sogneråds første møde.

I henhold til § 3 i lov om købstadkommunernes styrelse foretages valget af borgmester og næstformand i det nyvalgte byråds første møde og har gyldighed for byrådets funktionsperiode.

Da det i praksis har vist sig, at den overvejende del af landets sogneråd foretager genvalg af formand år for år i løbet af

rådets funktionsperiode, og da en regel svarende til den for valg af borgmester også for sognerådsformænds vedkommende må være bedst egnet til at befordre stabilitet i det kommunale arbejde, foreslås det, at valg af formand og næstformand også for sognekommunernes vedkommende får gyldighed for sognerådets funktionsperiode.

Til nr. 2.

Om forslaget til ændring af § 4, stk. 2, 3. pkt., henvises til bemærkningerne til nr. 1 i det samtidig fremsatte ændringsforslag til forslag til lov om ændring i lov om købstadkommunernes styrelse.

Til nr. 3.

Ifølge landkommunallovens § 14, stk. 1, 4. punktum, skal anden behandling af sognekommunernes overslag over kommunens indtægter og udgifter for det næste regnskabsår foretages senest den 15. februar, medens den tilsvarende frist for købstædernes vedkommende ifølge købstadkommunallovens § 21 er den 31. marts.

Denne forskel mellem budgetfristerne for sognekommunerne og købstadkommunerne

hænger sammen med, at amtsrådene skal godkende sognekommunernes overslag, ligesom amtsrådene i henhold til landkommunalloven har mulighed for på forskellig vis at øve indflydelse på overslagenes indhold og skatteudskrivningens størrelse. Noget tilsvarende gælder ikke for indenrigsministeriets tilsyn med købstadkommunerne.

Det volder imidlertid navnlig de større sognekommuner betydelige vanskeligheder inden den 15. februar at tilvejebringe det fornødne grundlag for et skøn over kommunens indtægter i det kommende regnskabsår, og det foreslås derfor, at fristen for den endelige vedtagelse af budgettet udskydes til den 1. marts. Derved er der vedblivende overladt amtsrådene en rimelig tid til at gennemgå de til godkendelse indsendte overslag.

Til nr. 4.

Om forslaget til ændring af det foreslåede nye § 15, stk. 6, henvises til bemærkningerne til nr. 2 i det samtidig fremsatte ændringsforslag til forslag til lov om ændringer i lov om købstadkommunernes styrelse.

Herlöv Larsen.

Gørrsen.

Aage Hauskov.

Grete Hækkerup.

Erhard Jakobsen.

Th. Mikkelsen.

Eigil Schytt.

Søgaard,
formand.

Jens Chr. Christensen.

Alfred Bøgh.

Thisted Knudsen.

Jacob Sørensen.

Chr. R. Christensen.

Asger Jensen.

Vestergaard Poulsen.

Axel Sørensen,
næstformand.

Sigsgaard.